

Dezsényi Péter:

NEM MONDOD!
A metakommunikáció technikája
színészeknek és nem-színészeknek

DLA szakdolgozat

Témavezető: Dr. Pilling János

Színház és Filmművészeti Egyetem 2009.

Tézisek

A magatartás üzenete felülírja a szavak üzenetét.

A metakommunikáció mint ősi közlésmód sokkal mélyebben gyökerezik bennünk, mint az emberré válás során kialakult új közlésmód: a beszéd.

A szavaink az „újonnan érkezettek agresszivitásával” vették birtokba az elődeink tudatát, perifériára szorítva ezzel a korábban elsődleges érintkezési formát. Ez a hatalomátvétel – a kéz kialakulásával egyetemben – lehetővé tette, hogy az ember azzá legyen, amivé lett, és megteremtse a civilizációt.

A metakommunikáció azonban, mint valami szürke eminenciás, a háttérből továbbra is meghatározó tényezője érintkezéseinknek. Nagyot bukhat, aki kizárólag a kimondott szavakra alapozza egy szituáció megítélését.

A metakommunikáció többnyire tudattalan megnyilvánulás, de – tudatosítható.

Mégis, bár az elmúlt két-három évtizedben megjelent testbeszéd-könyvek jeleznek némi fordulatot, az emberek túlnyomó többsége nem törekszik „bevált”, megszokott reflexeinek a tudatos formálására. Van olyan színész, aki a „személyiségét”, az „egyéniségét” félti az efféle beavatkozásoktól, a nem-színészek többsége egyenesen „manipulációnak” tartja az ilyesmit. Végző soron mindkét csoport tagjai az *őszinteségüket* féltik, abban a hitben, hogy mások (a közönség) szemében ez a legfőbb, ha nem az egyetlen záloga hitelességüknek.

Valójában ez egy olyan tévhit, aminek a következtében könnyen előfordul, hogy nem azt üzenjük, amit üzeni akarunk. Viselkedésünknek az életünk korábbi szakaszaiból származó, immár okafogyott, de tudattalan beidegződései átírják amúgy őszintének hitt szavaink tartalmát.

Őszinteség és hitelesség valójában nem csereszabatos fogalmak. A metakommunikáció törvényszerűségeinek a tudatosítása segít megtalálni azt a keskeny ösvényt, ahol az ember – legyen akár színész, akár nem-színész – úgy lehet őszinte, hogy az ugyanakkor mások szemében is hiteles.

Ahol valóban azt üzeni, amit üzeni akar.